

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора юридичних наук, доцента,
Миськів Лесі Ігорівни на дисертацію Повидиша Владислава
Володимировича «Інформаційно-правові основи регулювання публічних
закупівель в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право»**

Актуальність теми дослідження. Правова категорія «інформаційно-правове регулювання публічних закупівель» на сучасному етапі розвитку Української держави вимагає комплексного дослідження, що передбачає глибоке з'ясування її значення як самостійного об'єкта дослідження, так і у процесі взаємодії його з іншими правовими явищами, що підпорядковані єдиній загальній меті, що полягає в охороні законних інтересів уповноважених учасників публічно-закупівельної діяльності в інформаційно-економічній сфері.

Враховуючи відсутність всебічних, ґрунтовних та вичерпних наукових досліджень, присвячених вказаній проблемі, необхідність системного дослідження та його важливість для прийняття обґрунтованих нормативно-правових актів щодо регулювання відносин у сфері публічних закупівель, свідчить про актуальність обраної теми даного дисертаційного дослідження. Водночас, в умовах процесів глобального перетворення, що тривають в Україні, а також нагальної необхідності створення передумов для розвитку такого потенціалу інформаційної сфери України, за якого забезпечується її випереджальний розвиток, а зовнішні негативні впливи не створюють реальних небезпек економіці суспільства.

Слід погодитись з думкою здобувача, що сформоване сучасне бачення інформаційно-правового регулювання публічно-закупівельної діяльності, яке відштовхувалось від рівня науково-технічного прогресу і було, насамперед,

адаптоване до потреб держави, не спроможне відобразити сутність технологій публічних закупівель в сучасному глобалізованому і перенасиченому інформацією світі. Тому актуальність дослідження також обумовлена необхідністю перегляду підходів до розуміння інформаційно-правового регулювання публічних закупівель та його значення щодо забезпечення соціальної справедливості.

Таким чином автор ставить за мету комплексно дослідити і розробити правові основи інформаційно-правового регулювання публічних закупівель, з'ясувавши її правову природу та визначивши реальні та потенційні ризики економічній безпеці людини, суспільства, держави, причини відставання правового регулювання інформаційних відносин в цій сфері, сформулювати теоретичні висновки й розробити пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Незважаючи на зростаючу в останні роки інтенсивність наукових досліджень, присвячених різним проблемам правового регулювання публічних закупівель, а також окремих його інститутів, якраз проблема інформаційного забезпечення залишалась донедавна на узбіччі. Тому, заслуговує на увагу думка дисертанта, що правові основи інформаційного регулювання публічних закупівель мають досліджуватись не відірвано від системи створення інформаційного суспільства, а з урахуванням їх взаємної детермінації і постійної взаємодії.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність. Ознайомлення з дисертацією та авторефератом дозволяє зробити висновок, що дисертант здійснив оригінальне дослідження, сформулювала змістовні положення, направлені на вдосконалення правового регулювання суспільних інформаційних відносин у публічно-закупівельній сфері. Робота містить основні необхідні для такого дослідження складові: це, по перше, вдало вибрана методологія дослідження, ретельний аналіз

досягнень більшості попередніх дослідників цієї та суміжних проблем, належна апробація результатів дослідження в практику.

Автором опрацьовано значний масив літератури, що безпосередньо чи опосередковано торкається теми дисертаційного дослідження. Зазначене свідчить про високий рівень обізнаності дисертанта у питаннях, які досліджуються, та забезпечує належний рівень обґрунтованості зроблених висновків. Слід відмітити і солідну емпіричну основу дослідження, яку становлять матеріали нормотворчої практики органів державної влади, політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали, судова практика українських та зарубіжних судів, а також країн Європейського Суду за темою дослідження.

Послідовний розгляд змісту категорії «інформаційно-правове регулювання публічних закупівель», її онтологічного, гносеологічного і логічного змісту, дозволив дисертанту надати її авторське визначення, а також запропонувати обґрунтовану структуру останньої, з'ясувати генезу і стан національного законодавства в досліджуваній сфері, розкрити питання його вдосконалення, усунення прогалин у законодавстві з указаних проблем. З більшістю таких пропозицій необхідно погодитись, а решта заслуговує на увагу або потребує подальшого обговорення.

Отже, переважна більшість достовірних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, визначається достовірними з огляду на обсяг та надійність використаних автором наукових джерел, системну та належну методологією їх аналізу.

Достовірність одержаних результатів досягнута здобувачем завдяки використанню значного масиву вітчизняної та зарубіжної наукової, нормативної та публіцистичної літератури. Акцентовано увагу на дослідженні положень чинного вітчизняного та зарубіжного законодавства, а також міжнародних правових актів. Загалом же автором було використано під час здійснення

дослідження близько 200 літературних джерел, що є цілком достатнім для дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Зважаючи на це, можна констатувати, що достовірність отриманих висновків та обґрунтованість запропонованих пропозицій і рекомендацій визначається правильно обраними методами дослідження, використанням достатньої кількості наукових та нормативних джерел, виваженою логічною структурою дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що рецензована дисертація є одним з перших у вітчизняній інформаційно-правовій доктрині комплексним науковим дослідженням правових основ інформаційно-правового регулювання публічних закупівель. Цінність роботи є в тому, що дисертантом здійснено теоретичне узагальнення і вирішення наукової проблеми, що виявляється у поглибленні знань і комплексній розробці положень стосовно правових основ інформаційного забезпечення публічних закупівель та підготовці обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства.

У цілому нові наукові положення, що пропонуються в роботі є теоретичним підґрунтям, що покладено в основу вирішення поставлених здобувачем у дисертації завдань.

Перший розділ дослідження присвячений загальнотеоретичному розгляду змісту поняття «інформаційно-правове регулювання публічних закупівель», з особливим акцентом на розумінні її правової природи; аналізу концептуальних підходів до окресленого питання, з'ясуванню стану дослідженості проблеми інформаційно-правового регулювання публічних закупівель в сучасній науці, а також виробленню сучасних методологічних засад дослідження. При цьому автор правильно вказує на особливості предмету інформаційно-правового регулювання публічних закупівель; співвідношення між метою, функціями та принципами інформаційно-правового регулювання публічних закупівель; системи правового і

організаційного забезпечення належного функціонування компетентних і уповноважених суб'єктів (с. 35-54 дисертації).

Обґрунтовано, що методологія інформаційно-правових досліджень має враховувати поліаспектність та комплексність предметної сфери, яка знаходиться на межі соціально-правових і технічних наук.

Другий розділ дисертації здобувач присвятив детальному дослідженню механізму державного регулювання публічних закупівель в Україні як системного явища, а також теоретико-правовому аналізу забезпечення законності та публічно-закупівельного правопорядку.

Цікавим є авторське бачення системи механізму державного регулювання публічних закупівель, елементами якого дисертант називає наступні: 1) правова та наукова (концептуальна) основа; 2) об'єктно-суб'єктний склад, тобто об'єкти інформаційно-правового регулювання, а також система суб'єктів, що здійснюють забезпечення; 3) організація контрольної діяльності; 4) порядок розгляду справ судами про публічні закупівлі (стор. 115 дисертації).

Вирізняється оригінальністю позиція дисертанта щодо визначення правого забезпечення публічно-закупівельного порядку як сукупності правового закріплення інтересів суспільства і держави в інформаційній сфері; суб'єктивних інформаційних прав замовників та учасників; системи органів, відповідальних за забезпечення інформаційного правопорядку; форм участі громадянського суспільства у забезпеченні інтересів суспільства і держави.

В розділі третьому «Перспективні напрями розвитку публічних закупівель» дисертант намагався вирішити таке завдання, що сформульоване як «з'ясувати можливості і напрями використання міжнародного досвіду для визначення правових основ інформаційного регулювання публічних (державних) закупівель». Проведене дослідження дозволило автору з'ясувати, що на сьогодні у світі сформувалось два основних підходи щодо змісту міжнародного інформаційного регулювання публічних закупівель. Перша група країн демонструє підхід до даної

проблематики в широкому розумінні, в основу якої мають бути покладені принципи доцільності та відповідальності держав за свій інформаційний публічно-закупівельний простір. Друга група країн звужує питання міжнародного правового регулювання публічних закупівель до міжнародної публічно-закупівельної безпеки (кібербезпеки) і такий підхід зосереджується на боротьбі із злочинами у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, в т.ч. боротьбу із кібершахрайством та корупцією. Заслуговує уваги висновок автора, що при цих підходах простежується різне розуміння місця антикорупційної безпеки в складній системі публічних закупівель як на міжнародному, так і на національному рівнях. Перший підхід, на нашу думку, передбачає узаконення значного простору для обмеження інформаційних прав і свобод всіх учасників закупівельних процесів на користь гарантування інформаційної безпеки міжнародної спільноти і окремих держав. При цьому, прихильниками такого розвитку міжнародної антикорупційної політики виступають здебільшого держави, що мають значні проблеми щодо реалізації вимог законності, або ж взагалі не визнають демократичних цінностей. Другий підхід визначається значно більшим соціальним і економічним спрямуванням, передбачає встановлення міжнародних стандартів для нівелювання корупційних ризиків в публічно-закупівельній сфері (особливо пов'язаних з використанням інформаційно-телекомунікаційної системи «ProZorro») на достатньо високому рівні. При цьому не передбачає втручання в питання інформаційного суверенітету, ведення інформаційних конфліктів та деякі інші аспекти публічно-закупівельної сфери.

Тому підтримуємо висновок дисертанта, який базується на аналізі досвіду країн з розвинутою демократією, що публічно-закупівельна діяльність не повинна протиставлятися економічній безпеці держави та суспільства. З урахуванням умов сьогодення слушним є пропозиція автора щодо вироблення єдиних техніко-юридичних та інформаційно-термінологічних вимог до підготовки проектів у сфері публічних закупівель (с. 141). Особливу вагу хочеться звернути на науково-

обґрунтовані і актуальні з огляду на сучасну ситуацію пропозицій автора щодо інституційних змін антикорупційного спрямування в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, у публікаціях. Основні результати дисертаційного дослідження Повидиша В.В. належним чином відображені у 10 наукових публікаціях, а саме: 6 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та інших держав, 4 тезах доповідей і повідомлень на конференціях, які додатково відображають наукові результати дисертації. Публікації відповідають вимогам МОН України, що висуваються до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Зміст дисертації адекватно відображено в авторефераті. Форма і зміст дисертації і автореферату відповідає вимогам, що висуваються Міністерством освіти і науки України до кандидатських дисертацій зі спеціальності 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Дискусійні положення та зауваження до дисертацій. Загальна позитивна оцінка рецензованої роботи та проведеного дослідження в цілому не виключає можливості й необхідності висунути низку зауважень щодо його змісту, які носять критичний або дискусійний характер та мають бути обговорені під час публічного захисту і враховані автором в його подальшій науковій діяльності. Отже, позитивно оцінюючи надану дисертаційну роботу, вважаємо за необхідне зазначити, що окремі питання вимагають додаткової аргументації:

1. На стор. 22 дисертант вказує, що в сучасній правовій науці виявлено наявність множини підходів до розуміння «сутності та змісту інформаційно-правових засобів регулювання публічних закупівель». При цьому власне визначення категорії «інформаційно-правові засоби регулювання публічних закупівель» автором надається лише у висновках до розділу 1, а визначення

категорії «електронні закупівлі» автором не надається. На нашу думку, автору роботи було б доцільно роз'яснити, якої позиції він притримується при визначенні базової категорії «електронні публічні закупівлі».

2. При розгляді питань щодо функцій та принципів інформаційно-правового регулювання публічних закупівель в підрозділі 1.3 автор говорить про наявність багатьох класифікаційних критеріїв, при цьому не зрозуміло, які саме критерії покладено в основу дослідження.

3. На стор. 74 дисертант пропонує перелік інформаційно-правових норм та відносин як визначальні елементи механізму регулювання публічних закупівель. Чинним законодавством подібний механізм не передбачено, хоча окремі його складові, в розумінні дисертанта, закріплені як правомочності по реалізації відповідних повноважень компетентних суб'єктів. Повстає питання - чи можливо і доцільно виокремлювати механізм регулювання публічних закупівель і закріплювати його в законодавстві.

4. Серед запропонованих дисертантом інституційних змін у органах державної влади є пропозиція концентрації повноважень по реалізації політики держави щодо розбудови електронного публічно-закупівельного простору в Україні. При цьому автор пропонує надати їм досить широке коло повноважень, Чи запровадження таких повноважень не призведе до дублювання повноважень з іншими органами державної влади і місцевого самоврядування, наприклад з Міністерством юстиції та Міністерством інформаційної політики?

5. В дисертації автор неодноразово згадує про антикорупційний аспект публічно-закупівельної діяльності, зокрема, на стор. 68, 69, 72, 113, 152 та ін. Проте, в дослідженні не згадується про антикорупційну безпеку в сфері публічних закупівель. Хотілося б почути коментарі дисертанта з цього питання, оскільки в останні роки воно набуло надзвичайного значення в Україні, особливо у сфері оборонно-промислового комплексу.

Проте вказані зауваження, на наш погляд, зумовлені, у першу чергу складністю теми, обраної дисертанткою, а висвітлені спірні положення можуть стати приводом для дискусій під час процедури захисту дисертаційного дослідження. Вони не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Повидиша Владислава Володимировича «Інформаційно-правові основи регулювання публічних закупівель в Україні».

ВИСНОВОК. На підставі вищезазначеного можна зробити висновок про те, що дисертаційна робота Повидиша Владислава Володимировича «Інформаційно-правові основи регулювання публічних закупівель в Україні», є комплексним, завершеним дослідженням, виконаним самостійно на достатньо високому теоретичному рівні з високим ступенем новизни, достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливу для науки інформаційного права проблему, а також надані рекомендації щодо удосконалення законодавства з питань забезпечення ефективності процесів публічно-закупівельної діяльності в Україні.

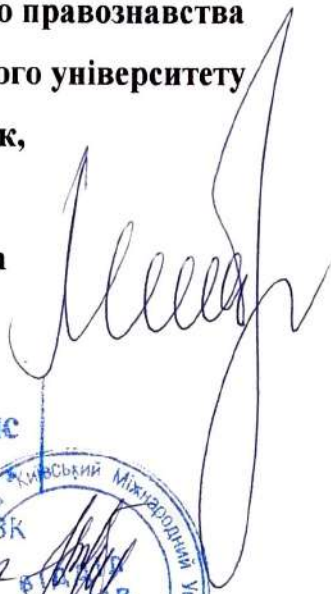
Наукова значимість дисертації зумовлена, насамперед, тим, що запропонована до захисту дисертація є першим в Україні спеціалізованим дослідженням на доктринальному рівні, у якому, з використанням сучасних методів пізнання та урахуванням новітніх досягнень юридичної науки, авторка намагається комплексно розглянути широкий спектр правових проблем інформаційно-правового регулювання публічних закупівель в умовах формування інформаційного суспільства в Україні.

За своїм змістом, науковими результатами, ступенем новизни, обґрунтованістю положень, висновків, пропозицій, їх науковою та практичною значимістю дисертація відповідає вимогам які встановлені у п. п. 11-13 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року № 567, а її автор — Повидиш Владислав

Володимирович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Офіційний опонент:

**завідувач кафедри міжнародного
права та порівняльного правознавства
Київського міжнародного університету
доктор юридичних наук,
доцент,
Миськів Леся Ігорівна**

Власноручний підпис
Миськів Л. І.
авдією старшого інспектора ОК
Нагальська І. В.
Зелешарьова І. В.

